

nyí kincs van ott elrejtve, csak a mélysegből felhozza valaki; és felhozza hozni, mert Isten úgy akarja. Még egyszer mondjuk: legbensőbb meggyőződésünk, hogy az emberiség fejlődésének törvényei végcéjükben azt követelik, hogy az emberiség kifejlődjék mind a felekezeti, mind a nemzetiségi burkából, s új alapon egyesüljön. De ugyanezen törvények követelik azt is, hogy a felekezeti és nemzetiségi korlátain belül fejlődjék ki mindaddig, míg meg nem hozta mindazt, a mi benne jó, isteni, a köznek javára. Átugrani a fejlődés törvényeit képtelenség, lehetetlenség.

S mi ezen szempontból méltányunk minden mozgalmat, mely a magyar protestáns egyház kebelében támad, s annál nagyobb méltánylásunk iránta, minél közelebb tudott hatolni a mély réteghez, minél jobban megmozgatta azt. Mert ha angyalnak nem is, nagy és fenségesen tiszta erőnek kell annak lenni, mely azt a mély vizet megzavarja, úgy, hogy beléje élet támadjon.

A mi Ballagi Mórnak azon állítását illeti, hogy „nemzet csak egység által lehet erős” ez, amennyiben a véleményekben való egységre vonatkozik, annyira üres frázis, hogy felesleges czáfolgatni. — Sőt a mint Ballagi Mór is nagyon jól tudja, az erő épen a különféleképpen és eltérésben nyilvánul, s hogy a hol élet van, ott van sokféleség is, s ezeknek egymással való küzdelme. Van-e Európában állam, melyben az egység ellentéte, az eltérés és sokféleség erősebben, többoldalulag s élesebben ki volna fejlődve, mint Angliában, mind a választás, mind a politikai, mind a socialis ténen, s a hol ez eltérő irányzatok egymással hatalmas harcra folytatnának; és mégis ki nevezne Britanniát gyenge országnak? A mi választás közönségünk bizonyára nem érönek a jele; a telenség és beleyugrás egysége bizonyára nem kívánatos sehol!

Ime eljutunk a vég-consequentiára. Üdvözöljük a debreczeni egyetemet, mely a mely alkalmas lesz arra, hogy életet, mozgást öntsen a magyar protestantizmusba; fejlesztse a protestáns gondolatot és érzést, a melynek fejlődnie kell. Üdvözöljük úgy is, mint fájunk egyik legbiztosabb székelyen keletkező fötanodát, hogy legyen ott értelmi világító pontja egy kiterjedt vidéknek, mely oda gravitáción s üdvözöljük végre mint leendő versenytársát a másik két egyetemnek. A nemzet az ilyen versenynek nem fogja kárát vallani.

A magyar protestantizmus a maga egyetemében rég nem adott derekas életjeit magáról. Pihen, mint a ki terhet rakott le válláról, s jól esik neki megállania. Pedig bizonyosan nem hitében, sem áldozatkészségében nem fogyatkozott meg. Ime, itt van egy eszme, mely megerősíti a felkarolást minden protestáns ember részéről. — Nem csupán felekezeti, nem is csak nemzetiségi, végeleményben emberiségi érdek az, a melynek ez eszme hordozója.

Budapestről. A király-utczai szerencsétlenség. A középítési hetes bizottság csütörtöki ülésében pontonként megállapította a Moson-féle ház történet szerencsétlenségére vonatkozó véleményét, melynek lényegét már közöltük. A már említett fokok kivül (hogy t. i. a nem verték a kölapok támaszerendit) a bizottság azt is kiemeli, hogy a gerendázat a csatlakozás a kölapok nyugodtak, és mely nem is volt elég szolidan építve, tulságosan terhelte. — Az építés vezető felelősségre fog még vonatni.

natai. — hogy a gerendázat összeállításánál miért tért el az engedélyezett tervtől. A szükséges összekötő gerendák ugyanis hiányoztak, és így a nyomás egészen a risalith-faira nehezedett, a kőbálik támasz gerendái a gerendázat által emeltetve előre hajoltak, ezenkívül a risalith-fal egy része nem volt kellőleg megerősítve.

Külföld.

Németország. A katonai igazgatóság részéről a szövetségtanácsnak benyújtott az 1875. évi szükséglet előirányzata, mely szerint az összes kiadás 320 millió márkára megy; tehát 51 millióval több, mint a múlt évi. A föbbletből 67,10 millió, mint rendkívüli kiadás van bejelölve.

A Norddeutsche A. Z. tudatja, hogy a német alattvalók ellen „Samoa” szigetén elkövetett erőszakoskodásért kárpótást követelő „Arconan” német hadihajó kapitányának eljárása szerencsésen sikerült: amennyiben a nevezett sziget kormányja a követelt kárpótást méltányosnak ismeri, a követelt kárpótást méltányosnak ismeri, ami miatt, mint beszélük, az országgyűlésen interpellációt szándékoznak a kormányhoz intézni.

Franciaország. Mac-Mahon legközelebb Chantilly-ben volt, hol a walesi hercegei találkoztak.

A pártok közép osztályának emlegetett egyesülésére, mint a legújabb hír mondja, kevés a kilátás.

A kerületi fötanácselnök legközelebb tartott választásánál 83. elsőszámú közül 53. helyen a konzervatívok győztek.

Spanyolország. Alicante és Murcia tartományokból a karlisták eltávolítottak Alfonso legközelebb ismét megkísérelte az Alfonso való átkelését, de nem sikerült.

Törökország. Podrigozában az ottani bazarhelyiségen jelen volt törökök és montenegrinok között véres összecsapás történt egy töröknek agyonütése miatt. A montenegrinok közül mint beszélük 17 gyanúsított meg. A többi menekült. Monte negroban a lakosság rendkívül fél van ingerülvé. Az egész ügynek felderítése végett a szükséges hatósági vizsgálat megkezdett.

Angolország. Angliában Skocziában e hó 21-én rendkívüli vihar volt, sok házat és táv-írdai állványt megrongált; a Glasgow-ból Philadelphia-á elindult „Chusan” nevű gőzös, Skoczia nyugoti partjainál hajótörést szenvedett. — A hajólegénységéből 11 ember elveszett.

UJDONSÁGOK.

Ministeri vendéglátás tegnap délelőtt utazott el a fővárosba, jó emléket hagyván maga után. Az indóházhoz a hatóság kebeléből több kísértek ki, szívesen isten hozzád-ot mondva neki. A miniszterrel ment titkára Mádai Izidor is.

Részvétellel vettük a következő családi gyászjelentést: Fajjalomelt szívvel jelentjük a forró szeretettel és felejtethetetlen jó férj, illetőleg apa és apósnak Szakcsi Csorba Sándor urnak a debr. volt váltótör-

vénység elnökének és a magy. kir. kuria mint legfőbb ítélőszék elnöke bírájának folyó hó 21-én délutáni 5 órakor munkás életének 57-ik és boldog házasságának 23-ik évében hosszúságú szünet után történt gyász elhunytát. A boldogultnak hét testvére f. hó 23-án d. u. 4 órakor (Budapest, II. ker. iskolatczka 678. sz. a lakásán) a ref. szertartás szerint becsen-teltetvén, a vizvárosi sírkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Budapest, 1874. okt. 21-én. Áldás és béke havnyaira! Csorba Augustus, szül. Heinrich mint neje; Dragota Csorba Tekla, Csorba Alexandrine, Csorba Ferenc, Csorba Sándor, Csorba Augustine, Csorba Béla, mint gyermekek; Dragota Sándor mint vő.

„Egy országot egy fehér loórt” — ez volt Árpád jelszava a honfoglaláskor. Ugyesen használta e jelmondatot Szepegy Gusztáv a helybeli István-gőzmozgató igazgatója a Debreczenben alakítandó megyére, mondván, hogy ha őseink egy fehér loórt egy országot nyertek, hogy ne nyerhetne a „fehér loórt” Debreczen, e tősgyökeres magyar város egy megyét? Tudjuk, hogy Debreczen az új megye székházát a „fehér loó” vendéglőt ajánlotta fel, melynek értéke 150—200 ezer fr. közt van. — Ez léte eljuttott Bartal miniszter füleibe is, itt léte alkalomával, — ki is vidám mosolyival fogadta az ügyes Cicero pro domot.

Hírlapirók egylete. A „Szabolcs” szerkesztője, Lukács Odón által megpendített emez esme különösen a vidéki lapokban tártlalt pártolásra. Az „Abauj-kassai közlöny” azt mondja, hogy amaz egyletet alkossák meg a vidéki hírlapirók, ha a fővárosiak kivonnak is magokat. Helyes az eszme. Debreczen városi bizonyára szívesen látja kebelében az értekezletre ide jöendő hírlapirókat!

Esiküvő. Somogyi Pál a tanítóképződe jeles készletű tanára ma esküdött örök hűséget szíve választottá, a szívelemben és kellemben gazdag Kása Ilka kasszonynak. A szertartást istene kísérje áldásával a derek ifjú pár lépteit az élet utján!

Bartal miniszter tegnap reggel 8 órakor föliskolának látogatta meg, hol a püspök fogadta az egész tanárkar kíséretében. Megnézte az oratoriumot, könyvtárt, muzeumot, egyzóval minden iskolai nevelésségét, még a tüzoltók nagy botját is. Szívesen hangon kérdésközdött az egylet ügyeiről. Látogatása másfél óráig tartott. Mindenki megnyert előzékeny mómora s „éjén” kiállítások közt távozott a föliskolából, honnan a Csonkai-szobor megszemlélésére indult. A miniszter látogatása alatt a kollégiumon nemzeti lobogó lengett.

A múlt évi egy év önkéntesek közül Rickl Gyula (huszár) a tiszti vizsgát sikerrel tette le. Ez alkalommal 40 közül 7-en állták ki a vizsgát.

Kenessy Kálmán, ki Bartal miniszterrel városunkban idözött, a múlt éjjel a tarcsali vinczelléreképe megtekintésére rándult ki.

Megbotránkozva említi fel több lap a b. útvárosi ügyet, mit lapunkban szellettetünk. A „Hon” azt mondja, hogy megérdemlik a közelebb nyilatkozik, hogy a közmegvetés illesse őket, s hiszi, hogy ez országzserte is fog nyilvánulni ellenük.

„A Csikós”, mely csütörtökön a miniszter kedvéért adott, nem nagy közönséget gyűjtött össze. Bartal miniszter az előadást végig várta, s jól találta magát Zöldi, Szabó B. és Horváth eredeti alakjait szemlélve. Színház után fötisztelendő: Huzly Károly prestopoz ment kíséretével egyetemen theatestré.

Tiszta Kálmán országgyűlési képviselőnk

a tegnapi napot itt töltötte. S innen a fővárosba utazott.

Önkéntes tüzoltóegylet tagjainak száma a 200-at meghaladja. Remélhető, hogy a nov. 1-én tartandó közgyűlés meg legább 50 tag vállalkozni fog minden nevesert lelkesülő fiatalágunk köréből.

Történeti hűség kedvéért felemlítjük utólag, hogy Bartal miniszterrel csütörtökön a tiszeltök közt volt a ref. egyházkerület részéről Tóth Sámuel tanár, mint főjegyző, a kollégium részéről az akadémiai, gimnaziumi és tanítóképződei igazgatók; a realskola részéről Gelencei Pál igazgató.

Felügyelők. A t. cz. levelezőkönzéség, a polgári és katonai hivatalok felügyelőknek, hogy a fenálló rendelet értelmében levelezéseiken mindenkor az utósó postaállomást annyival inkább nevezék meg, minthogy ez a levél pontos továbbítása körül sok esetben mérvadó körülmény lehet! Kelt Debreczenben 1874. október 24-én a m. kir. postahivatali főnöke Mayer.

Telegi furdó hónap déltől a szükségessé vált javítások miatt nem áll további értesítésig a közönség rendelkezésére.

A cs. kir. katonaság jelenlegi élmezése nem felel meg a kívánatnak, — jövőr néve a helybeli katonai parancsnokság is a katonaság élmezését oly módon szándékozik teljesíteni, hogy a szükséges marhákat maga a katonaság szerzi be és vágja le s a zöldségeket is maga termeli; mely czélból a városi hatóságok a husfogasztási-ado elengedését, a marhák észére szabad legelőt, és a zöldségtermesztésre szintén területet kér; — ezen kérelem közelebb összehívandó egyes városi szabíztosoktól tanácsokozási tárgyalva van kitűzve.

Esiküvő. Előnyösen ismert helybeli zenész Boka József jövő hétfőn d. u. 4 órakor tartja esküvőjét Dobronyi Mariskával. Legyen áldás fűgökön!

A hűgyi szüretkéről hazafelé érkező helybeli lakosoktól értesültünk, hogy a szüret, a jötermes és kellemes idő mellett is meglehetősen csendesen és zajtalanul folyt le, ami az ottani vidék lakóinak szük anyagi körülményében leli magyarázatát, s ezért van, hogy a hórak eszebrt 5 fűtől kezdve 9 fűg szüretre lehet venni.

Borzasztó hanyagság. A vasutról tegnap hajnalban érkezett utasok váratlan meglepetésben részesültek. Először is az indóháznál nem volt több bérkocsi kettőnél, úgy hogy többen gyalog voltak kénytelenek bejönni nagy Debreczen városába. Továbbá, a bejövőkör váraduta végen ott láttak kintádni sok embert, amint erőködték kibuzott 2 bérkocsilovat az éjre nyitva hagyott csatornából. E lovak a sötéten hagyott burkolaton ásitó izonyu gödörbe estek nyakig, és csak nagy erőfeszítéssel és a lovakkal nagy megrongáltatásával huzathatták ki. Csoda, hogy emberélet nem esett áldozatul. Ez esemény az utósó falusi előjárásnak is szívegenere válnék, mely nem tud örködni, hogy a tisztítási alkalmával kinyitott csatornák legalább éjleire elzárassanak, vagy legalább lámpával jelöltessék meg a veszélyes hely. Ki volt itt a vérekes: közérdekből meg kell tudni, s a mulasztót — kinek hibájából könnyen emberélet eshetendett áldozatul — keményen büntetni. Reméljük, hogy a rendőség egyorsan és erőlyesen fogja a vizsgálatot végrehajtani, és nyilvánosságra bocsátandja az eredményt, egy a büntetés alkalmazását is.

Színpadunkon hétfőn teszi Krieger Kornélia k. a. első színi kíséreltet. Előadatik „Az alvajáró”. (La Sonambula.) Opera 3

felv. Irta Románi, fordította Deák Fülöp Sámuel. Zenejét szerze Bellini.

A városunkban állomásozó 39-ik gyalogrezred alezredését Barth a Lajost a fel-ség ezredessé nevezte ki, de ezredében meg-hagyták.

A rendetlenkedések különféle nemei felemlítéséből, úgy látszik, nem fogynak ki; mert tegnapelőtt éjjel a pétérfai részben az utczán eketlen kármát csináló bizonyos ház-lajdonost az éjjeli őrszótorn levő biztos rend-re-utasítván — ez a rendőroket egy vaslapáttal megtámadta, s az utczajón belülről állván, minden helyőpöt leütéssel fenyegetett, azonban egy vállalkozó legény csakhamar ártalmatlanná tette, és bekisértek.

Zenekedvelőknek. Boka József négyes zenetársulata ma szombaton este a Bikában, vasárnap Vilmos vendéglőjében játszik.

Egy ifju — a ki két éves gazdasági tanfolyamot sikerrel hallgatott a debreczeni gazdasági tanintézetben, ajánlkozik, mint fel-ügylő gazdasítz. Hittetését nyervezni följö-e lap szerkesztőségi irodájában.

Az adó-ekzekúció javában foly a kül-sőségeken, valamint a józsaí kerteken; s így a mi kevés tengeri és bor termelt, van elég alkalom azoktól akarattalanul is megválni az il-jetöknek.

A váruduczai jó vizű nyílt ivókút igen tisztátalan állapotban van, mely a közegészsé-ügyre igen ártalmasá válnak.

Debreczeni terméycsarnok árjegyzéke okt. 24. Piaci resztelvasáriásoknál mekönt: tisztabuzs 3.90—4.25 kr. rozs 3.10—25 kr. árpa 2.20—30 kr. zab 1.80—85 kr. új tengeri 2.40—50 kr. köles 3.20—40 kr. Nagybán ke-reskedési ár: tisztabuzs 4.85, 86 fontos 3.95—4.10 kr.; 87, 88 fontos 4.15—30 kr.; 89, 90 fontos 4.45—65 kr.; rozs 79, 80 fontos 3.25—30 kr. 81, 82 fontos 3.30—35 kr.; árpa 69, 70 fontos 2.30—40 kr. 71, 72 fontos 2.40—50 kr. névleges; zab 50 fontos 1.90—95 kr.; szá-lonna 6.52, 53 frt. új 42—44 frt.

Debreczeni színház.

I. bérlet Vasárnap okt. 25-én 1874. 16. szám.

adatik:

LONDONI KOLDUSOK és az árva fiu.

Francia színmű 5 szakaszban. Irta Dineux és Lemoine, fordította Egryss Béni. (Rendező: Mándoki.)

1. szakasz: **A gyermekparádicsom.** 2. szakasz: **Találkozás a „Fehér hollóban.”** 3. szakasz: **Az orgyilkos.** 4. szakasz: **A londoni koldusok.** 5. szakasz: **Bűnhődés.**

Kezdeté 7 órakor, vége fél 10-kor.

Bécsi tőzsde okt. 24. (Távirati tudósítás.) Ezüst 104.55, cs. arany 5.24—; Napo-leonarany 8.85.

Felelős szerkesztő s kiadó: János Károly.

ÓHÁNKOLY.

Főmunkatárs: SZATMÁRI KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

KUBINYI KÁLMÁN

kereskedésében (Debreczenben főpacz, a ref. kistemplom mellett) kiválólag — kö-vetkező árak mennyiségben megérkeztek és készíttetés mellett leszállított árban elárúsítottak.

(A régibb cikkek 10-től 50%-ig való gyári árleengedéssel)

Külföldi alka-bor-és-kétfajni	312
Férfi és gyermek kalapok	117—28
Legújabb divatu NYAKKENDŐK	
igen nagy mennyiségben — Egy darab 20 król feljebb.	
Tolltű és illatszerek, fűgönpök	
Parfüm 10 król feljebb.	
Esőernyők (párnák) 33-34-ig és helyben szövetből)	
Szappanok 4 król feljebb, minden nagyságban 1 frtól feljebb.	
G. L. A. C. E. KEZTYŰK (fitom. Prágán)	
1 párnál 2 gombos 80 kr., 1 párnál 3 gombos 90 kr., 1 pár fűg keztyű 85 kr.	
Tajt pópák, szívarszók, csukaszárak,	
Vászon kazi bűtök és falaták (Köfőreke)	312 117—28
hosszaráll felszerelvényekkel, felette leszállított árban.	
Lovagló szerszámok és nyergök	
Fűgkény Alunumok (Végtesa képekhez is)	
igen nagy választék minden nagyságban 2 frt 50 król feljebb.	
Szállítókészítők pópák	
2 3 4 5	
6.50 7.50 8.50 9.50	
10—11.50	
igen nagy választék minden nagyságban 2 frt 50 król feljebb.	

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, miszerint a nehai Nagy János örökösai mint tulajdonosok kérelme folytán a debreczeni 3013 sz. telekkönyvben bejegyzett s 3.00 ftra becsült vargatczai 2223. sz. ház 3 hold 1300 □ öl kül-öldével együtt, a megkísérelt első árverésen el nem kelvén, a kitűzött 2-ik határidőben, folyó évi november 6-án d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában vegrehajto Vetéssy Mihály által megtartandó önkéntes árverésen szükseg esetére becserón alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár és becserék, az árverelők által letelező bánatpénz 300 frt.

A vételár 3 egyvulo részletben, és pedig a letelező számvitva 1, 3 és 5 hónap alatt esedékes 6%, kamattal a telekkönyvi hatóságnál letelező; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kikiáltóruet és a telekbivatalban megtekiutethők.

Kelt a debreczeni kir. törvényszéknek 1874. október 9-én tartott telekkönyvi üléséből.

Borzus József, jegyző.
576 3—3

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdákönzéségnek tudomására juttatni, — miszerint a cséplési idő-zaknak vége lévén, műhelyemben a munkák teljes erővel megkezdették, a hol mindenféle gazdasági gépek kijavítását, géprészletek, vaszertergályos munkák, tengelyek, perseylek készítését a legjutányosabb áron teljesítem. Továbbá raktárban ekék, boronák, szeska és répvágók, tengeri morzsolók, rosták s egyéb gazdasági gépek készen kaphatók.

Tisztelettel
Borsányi Viktor,
gazd. gépész Debre. en N.-Váraduczka 2203.
579 2—3

Tóth Sándor

Temetkezési intézet és koporsó-raktár tulajdonosának van szerencsége a t. cz. közönséget értesíteni, hogy üzletét a közlelő halottak halála alkalmára nagy választékú es kintű

Sirkoszorukkal és siri lámpákkal látta el.

melyeket a halottak iránt kegyeltes csúfítók rendelkezésre lenetó jutányos áron kész kiszolgáltaim.

Továbbá, raktárban nagyválasztékú különböző osztályu ércz koporsók, temetkezési terítékek és mindenemű gyászszereimnyek lehetó jutányos áron találataak, s ugyanott több rendbeli halottvívő gyászokcsik megrendelhetők.

Fent jelzett intézet van czéglégtuczán, a takarékpénztár háza alatt.

585 1—3

A t. cz. közönséghez!

Van szerencsém a t. cz. közönségnek, egy helyben állomásozó es kir. katonas és honvédtiszti karnak, mintja t. kereskedő tisztviselőnek tudomására juttatni, hogy hatvanhárom, előbbi föulkozásban helyiségében f. évi október 11-én újonnan berendezett, díszesen felszerelt nyílt

czukrászatot

nyitottam, oly elhatározással, hogy a t. cz. minden rangu közönségnek 27 éva nóvekvő usybecu bizalmát továbbra is nemcsak feut hussan, hanem annak minél nagyobb mérvre terjedését ez új üzletemb-n is kler teneljem; fötörökésem czéjje levén tisztaság pontos kiszolgálát, lehetó jutányos ár mellett minden anyagnek megfelelni.

Midőn 27 éva irányomban tanusított szíves bizalma és jóakórú partfogásáért a t. cz. közönségnek halám kifjezése mellett szíves közönségem nyulvántatni van szerencsém: batorkodom egy-zsermind kérni, hogy becses bizalmukkal s keves partfogásukkal jövöben is megajándékozzai sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel

Vikol János.

574 3—3